

SELETUSKIRI

nr 11-C.2/649

põllumajandusministri määruse "Põllumajandusministri 17. veebruari 2005. a määruse nr 18 "Maaparandussüsteemi projekteerimismid" muutmise" eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Põllumajandusministri määrus "Põllumajandusministri 17. veebruari 2005. a määruse nr 18 "Maaparandussüsteemi projekteerimismid" muutmise" eelnõu (edaspidi *eelnõu*) on koostatud "Maaparandusseaduse" § 9 lõike 6 alusel.

Kehtiva määruse praktikas rakendamisel on tekkinud vajadus seda täiendada. Eelnõu ja seletuskirja koostasid Põllumajandusministeeriumi maaelu arengu osakonna peaspetsialistid Helju Hubel (625 6241) ja Olev Krist (625 6243), Maaparanduse Ehitusjärelvalve- ja Ekspertiisibüroo juhataja Genadi Vassiljev (656 5273). Eelnõu koostamisse olid kaasatud Eesti Põllumajandusülikooli emeriitprofessor Koit Alekand ning mitmed piirkondlike maaparandusbüroode spetsialistid. Eelnõule on juriidilise ekspertiisi teinud Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Christel Ilves (625 6261) ja keeleliselt on eelnõu toimetanud sama osakonna peaspetsialist Leeni Silk (625 6523).

2. Eelnõu sisu

Eelnõu koosneb seitsmeteistkümnest punktist.

Eelnõu punktiga 1 täiendatakse paragrahvi 2 lõikega 2¹, kehtestades tehnoloogilise settebasseini projekteerimise kohustuse.

Määruse § 34 lõige 2 alusel tuleb maaparandussüsteemi vooluvees kinni püüda seal liikuv sete. Kui määruse § 36 käsitletakse maaparandussüsteemi alaliselt töötavat settebasseini, siis eelnõus on lisatud tehnoloogilise settebasseini rajamise kohustus, kui kavandatakse ulatuslikku kaevetööd maaparandussüsteemi eesvoolul. Tehnoloogilise settebasseini rajamise eesmärk on vähendada maaparandustööde käigus tekkiva hõljumi levikut allavoolu reostustundlikku eesvoolu või suublasse. Samas on tehnoloogilist settebasseini mõtet rajada siis, kui rekonstrueeritakse keskmise suurusega eesvoolu. Väikeses eesvoolus on kuival perioodil vooluhulk väga väike või puudub üldse. Suurte veejuhtmete rekonstrueerimisel viib suur vooluhulk sette kaasa, ehk vee voolukiiruse vähendamiseks tuleks rajada ebamõistlikult suur settebassein. Samuti on tehnoloogilist settebasseini otstarbekas rajada ainult siis, kui rekonstrueerimistöodel on kaevemaht piisavalt suur. Väikese kaevemahu puhul võib tehnoloogilise settebasseini kaevamine põhjustada loodusele suuremat koormust, kui töö ise. Alla 10 km² valgalaga eesvoolu rekonstrueerimisel on oluline kui kaugele jääb kaevetööde piirkond reostustundlikust veekogust. Eelnõus sätestatud kaevetööde mahu ja tööpiirkonna kauguse kriteeriumid on määratud eeltoodud seisukohtade alusel.

Eelnõu punktiga 2 tunnistatakse kehtetuks määruse § 11. Maaparandusseaduse § 47 lõike 2 alusel määratakse ühiseesvoolu kaitselõigu ulatus maaparandushoiukavas. Seega on otstarbekas sätestada kaitselõigu ulatuse määramise alused põllumajandusministri määrmises "Maaparandushoiukava sisu- ja vorminõuded".

Eelnõu punktiga 3 täpsustatakse määruse § 16 lõikes 8 toodud dreanaži kattekonstruktsioone. Liivapinnastes on torustiku ummistuste vältimiseks vajalik ümbritseda toru kogu perimeetri ulatuses kattematerjaliga. Samuti täpsustatakse muudatusega, et dreanaži kattekonstruktsiooni määramisel loetakse liivapinnaseks liiv ja saviliiv ning savipinnaseks

savi ning raske liivsavi. Muudatuse kohaselt kaetakse kerges- ja keskmises liivsavipinnases torud pealt kattematerjaliga. Kattekonstruktsioonid on välja töötatud eesmärgiga vältida pinnase sattumist torustikku ja parandada teatud pinnastes vee voolamist torustikku.

Eelnõu punktidega 4 ja 5 täiendatakse määruse § 19, milles nähakse ette võimalus savimulla veeläbilaskvuse parandamiseks lupjamise teel. Kuna lupjamise tulemusena paraneb savimulla struktuur, mis omakorda suurendab mulla veeläbilaskvust, on lupjamine üheks pinnavee loodussõbralikuks ärajuhtimise võtteks. Mulla lubjatarve määratakse lisa tabeli 16¹ alusel. Vastav muudatus nähtub eelnõu punktis 17.

Eelnõu punktiga 6 täiendatakse määruse § 31 lõiget 2 lisades, et silda ja truupi tuleb projekteerida lisa tabeli 1 ja ka asjakohaste nomogrammide alusel.

Eelnõu punktiga 7 muudetakse määruse § 31 lõiget 6. Muudatusega vähendatakse truubi peal minimaalset vajalikku täitepinnase ja katendi tusedust 0,5 meetrini. Muudatuse vajadus tuleneb viimasel ajal kasutusele võetud uutest truibitoru materjalidest. Plastmass- ja terastorude kasutamisel võib materjali tehnilistest tingimustest tulenev vajalik kattekihi tusedus määrukses sätestatust väiksem olla. Samuti on metsakuivenduses, lähtudes säästvast metsamajandamisest, hakatud rajama madalamat kraavivõrgustikku, mis ei võimalda alati saavutada tee truibile määrukses toodud täitepinnase ja katendi tusedust.

Eelnõu punktiga 8 muudetakse määruse § 32 punkti 2, milles tehakse viide kehtivale standardile.

Eelnõu punktiga 9 asendatakse määruse §-s 33 sõna "maaparandusehitis" sõnadega "maaparandussüsteemi ehitis". Asendamise vajadus tuleneb maaparandusseaduse § 3 sõnastusest, mille alusel on maaparandussüsteem ehitiste kogum.

Eelnõu punktiga 10 täiendatakse määruse § 34 lõikega 1¹, milles tehakse viide põllumajandusministri 30. septembri 2004. a määruse nr 163 "Maaparanduse uurimistööle esitatavad nõuded" paragrahvile 25¹. Kuna muudetava määruse 6. peatüki §-d 34–37 käsitlevad hajureostuse leviku või erosiooni vähendamiseks keskkonnarajatiste projekteerimist, on viide hajureostuse leviku ohu ja erosiooniohu määramise nõuetele asjakohane

Eelnõu punktiga 11 asendatakse määruse § 34 lõikes 3 sõna "elupaikade" sõnaga "elupaikadega". Kuna eesvooludes elupaigad puuduvad või on neid väga vähe, siis on õigem sätestada, et maaparandussüsteemi keskkonnarajatised projekteeritakse eesvoolu elupaikadega mitmekesistamiseks.

Eelnõu punktiga 12 muudetakse § 35 lõike 3 sõnastust. Täienduse peamine eesmärk on muuta veekaitsevööndi laiendi töö kohustuslike vall-nõvade rajamise teel efektiivsemaks. Kuna vall-nõvade rajamine võimaldab vähendada veekaitsevööndi laiendi laiust, tingis see lisa joonisel 2 hajureostusleviku tõkkeriba laiuse muutmise. Vastav muudatus nähtub eelnõu punktis 18.

Eelnõu punktiga 13 täpsustatakse § 37 lõike 2 sõnastust. Puhastusloduga puhastatakse vett, mis voolab hajureostuse leviku ohtlikult maa-alalt. Sõna "loodusliku" asendamine sõnaga "reljeefi" tingis vajadus vähendada väärtõlgendamise võimalust. Kuna voolunõva paikneb haritaval maal, on sellel juhul mõistavam termin "reljeefi voolunõva".

Eelnõu punktiga 14 lisatakse § 37 lõikesse 5 lause, mille kohaselt heas ökoloogilises seisundis olev eesvool, mille vee- ja kaldataimestik "toitub hajureostusest", võib täita puhastuslodu ülesannet. Heas ökoloogilises seisundis on eesvool siis, kui selles on "parajalt" taimestikku. Taimestiku puudumisel või selle väikese hulga puhul ei toimu veejuhtmes toitainete sidumist. Liigselt vohav taimestik põhjustab aga eesvoolu kinnikasvamise ja ebasoovitavat orgaanilise aine lagunemist eesvoolus. Eeltoodust lähtuvalt on sätestatud sobiv veetaimestikuga kattuvus- 20 kuni 30%.

Eelnõu punktiga 15 täpsustatakse määruse § 45 lõigete 1 ja 2 sõnastust. Lõikes 1 on loetelus antud rajatised, mis on vajalikud tuletõrjeteigist vee saamiseks. Lõike 2 alusel saab tuletõrjeteik kui maaparandussüsteemi keskkonnakaitserajatis asuda kas eesvoolul või maaparandussüsteemi maa-alal. Selguse mõttes on maaparandussüsteemi maa-ala lõikes välja kirjutatud.

Eelnõu punktiga 16 tunnistatakse kehtetuks määruse § 45 lõige 5, mis tuleneb lõike 1 muutmisest.

3. Eelnõu terminoloogia

Terminoloogiliselt on eelnõus järgitud teiste asjakohase valdkonnaga seotud õigusaktide ja maaparanduse praktikas väljakujunenud terminoloogiat. Eelnõus ei ole kasutusele võetud uusi termineid.

4. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole vastuolus Euroopa Liidu õigusega.

5. Eelnõu võrdlev analüüs

Eelnõu sisu vastab "Maaparandusseaduses" sätestatud volitusnormi ulatusele. Eelnõu ei kitsenda ega laienda "Maaparandusseaduse" sätteid.

6. Määruse mõju

Määruse vastuvõtmine aitab korrastada ja ühtlustada maaparandussüsteemi projekteerimise aluseid.

7. Määruse rakendamiseks vajalikud vahendid

Määruse rakendamisega ei kaasne lisakulutusi riigieelarvest.

8. Eelnõu koostöölastamine

Eelnõu esitatakse ministriumidele koostöölastamiseks õigusaktide eelnõude elektroonilise koostöölastamise infosüsteemi e-Õigus kaudu. Eelnõu kohta esitas märkused Siseministeerium. Esitatud märkustega on eelnõu koostamisel arvestatud.

9. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

Ants Noot
Kantsler

